

پر شنبه — ۲۱ شباط ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۹

آبونه شرائطی ،
سنه لک ۲۵۰ ،
آلتی آیلقی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لک
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غرو شدرد .

مجموعه من هیئتینجه
طبعی تفسیر ایدلمین
آثار اعاده ایدلمین .

ملی تحریک

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مسئولی محمد مسیح

اردن بسر کونزه بر بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

بديعيات مصاحبه لری

۸

کیمه ، صنعتکار — Artiste — ور ؟

« صنعتکار اولادن اول انسان اولی »
اوکوست رودنه

ایلکندن اعتباراً ، یازدیغمز شو مصاحبه لری دقله او قویانلر بوقاله مزک باشندکی سؤالی همه حال بکا توجیه اید جکلردر . ذاتاً صنعتد وحدت وتنوع بدالری ایضاحه چایبیر وبودن اولده بدیی حدس حقتده کی نقشه نظرلری آکلاترکن ایلریده بو موضوعه وبو اساسه واصل اولوق غایه سی قطعاً کوزیدن آیرماشدم . بناءً علیه بدیی مسئله لک (سهپا) سی تشکیل ایدن شو اوج اساس حقتده دوشونکر مزی عرض ایتد کد نصکره البته « صنعتکار » صفتی کملره ویردیله جکزه دائرده مطالعه مزی سوبله مک لازم کله جکدی ؛ ایسته بوسطرلری ، اولزومی ایفا ایچون یازیورم .

« صنعتکار » ک ناصل بر موجود اولدیغی کلامق ایچون هر شیدن اول « انسان » ی بیلک لازمدر . « بیلک » تعبری قوللاندیم ؛ چونکه بز ، اونی آنجق « طائیز » . ساده حطایقمله بریشک حقیقته وارمق ممکن دکلددر . انسانی بیلک ، اوندکی مادی ، معنوی قوتلری کورمکله اولور . بشرک ؛ فلسفه سیله ، علمیه ، صنعتیه بزه کورستدیکی انسان معنا اوج بوبوک قوتله مجهزدر . بری (تنوع) مبداه دائر یازدیغمز مصاحبه ده کافی تفصیله کورولمش اولان حواس « کوز ، قولاق .. الخ » ، دیکری (وحدت) برنسای حقتده کی سطرلرده عرض ایتدیگمز (عقل) ، صوکونجیسی بوندن اولکی مصاحبه مک موضوعی تشکیل ایدن (حدس) در . انسانک معنوی وارایی بواوج اساسک اوستنده دوریور . طبیعتدن آلدیغمز انطباق نه قدر قوتلی برکوزدن ، ندرجه حساس برقولاقدن . بکجره چکسین ، اولنری پراکنده لکدن قورتارماز ، توحید وتصنیف ایدمه مرسدک حیاتمر برنجونک رابطه سز خالدن فرقه مرقالیر . عالم خارجینک بزه برمعنا افاده ایده بیلیمسی آلدیغمز احساسلرک تلفیقله قائمدر . ایسته بوروحی فعالیت یابان ملکیه (عقل) ، عقلک یاباجی فعالیت مائزمنه (احساس) وبواحساسلری آلمایه چالیشان واسطه لرده (حواس) دیوروز ، برانسان تصور ایدمه ؛ کوزی الک اوزاق

معلم لکدن بیله یتیشمه مشاردر . طالبو که معلم لکدن یتیشمش اولمیانلر قطعاً مفتشکی آکلا یمازلر ، صوکر اعمارف مفتشی سادجه معلمک ایتش دکل ، اقتدار واهلیت ، علم اعتباریه بوتون دیکر معلملرک حرمقی قازانش ، اونلر اوزرنده برنوع معنوی نفوذ تأیس ایتش اولمالری لازم کایر . بزه ایسه وضعیت اکثریا بوبله دکلددر . شیمیدکی حلاله معارف مفتشه ویربان وظائف دائماً منفیدر ، اونلر مکتبه کیدرلر ، مدرلر ، معلملرک ایشاری باشنده اولوب اولمادیغی ، نهایت بروگرامک تطبیق ایدیلوب ایدلرکی آراشیدر برلر . فقط مثبت اوللاق مکتبیری معین غایه کوزه سوق واداره ایتکی اکثریا وظیفه لری جهلندن عدا تیزلر . بوکون هانکی مملکته کیتسه کز اور اعمارف مفتشلرینک کرک معارف ازکائی ، کرک تربیه مخصصارنی علاقه یار ایدمک بزرجه راپورلری کورولور . بزه بوکونکی مکتبلرک ایتج بوزنی کوستره جک اون سنده بری بایلان تجربه لردن آلیتان نتیجه لری طوبلا یاجق برمفتش راپوری بوقدر ، وادایسه بیلهر حالده کیمسه جه معلوم دکلددر . خلاصه معارف وکائی قطعاً بوبله برهیات اولدیغنه قعات کتیره دک یکیدن برقتیش هیاتی یاقی اضطرارنده در .

هرهانکی برایش ، بروطفه مملکته موجود دکلسه بالطبع اونک ایچون یتیشمش عضوده اولاماز . اوخالده بوکونکی معارف وکائی مفتشک تشکیلاتی یاپارکن بوبله برمسک ایچون حاضر لانش کیمسه اولمادیغی خاطر لاق مجبور یتنده در اوخالده بوتشکیلاتی ناصل یایملی ؟ معارف وکائی همان برمفتشک صنفی یاراناماز ، ایتدیکی اوصافده مفتشک وظائفی قاورامتر معارف آدمی ده همان بولاماز . آنجق بو وظیفه مک باشند مفتشکی آزچوق آکلامش برمعارف مأمورینی کتیره برسه اونک یاننده چالیشه جقلر تدریجاً یتیشرلر . بزه ذاتاً هپ اولمازمی ؟ دها دوغریسی علی الاطلاق ذی حیات موجوداتده اول امرده احتیاج وفعالیات باشلار ، صوکر عضویت وجوده کزیمی ؟ اونک کبی اول امرده یوقایده سوبیلدیکم طرزده نقیش احتیاجی دیوار ووغایه خادم فعالیت باشلار سی کولک بزنده بزه ده حقیق مفتشلری یتیشه بیلر . فقط بوکونکی کبی احتیاجی دوامزاسق ، یاخود بزه حقیقی معناسنده معارف مفتشکی موجود دکل ایکن اونی وارعد ایدرسک الی الابد معارف تشکیلاتنده بو بوشلق دوام ایدر دورور . بوبله برتشکیلات اولما بجهده مکتبلرک معنا سوق واداردمی تصادفه بیراقلمش دیمک دکلددر ؟

محمد امین

بوصفه منسوب آدم لر در. اونلر كدو غار كن برار لرند. كتبر دكلری بر استعداد حوله سی واردرك طبعیت بونی برله داغیتیر كن بك بوبوك بر عدالتنرك كوستمشردر. ضیا یاشا خرابات مقدمه - سنده بو نقطه یی شصورتله اشادت ایدیسور :

بعض قوله حق ایدر هنایت
بر نعمت خالصدر طبعیت
شاعر ، شاعر دوغار آماندن
آمانی کورینور ابتدادن

بوصورتله صنعتکار ؛ کندنده کی استعدادك انكشافی قدرتی بالذات کندی وارلقنده طاشیر . بودرونی قوت ، اونی عشقوله ، تهلکولره ، سرگذشتلره ، نولوملره سوق ایدر . اونك ایچون نك بر اندیشه وارد : اشیا به کندی روحی ویره بيلمك ! . صنعتك اك بوسك درجه سندن بحث ایدر كن « شالینغ » ،
بونك اشیا به احواله روح ایتك اولدیغنی - بوله مه بورمی ؟

شعر ایچون « انسانك قلبندکی اك صمیمی ، فکرندکی اك الی شیلرک تحسیدر در ، دیهن (لامارتین) [**] » ضمناً صنعتکاری بزه آلاشش اولما بورمی ؟ صنعتکار قاص قانی وجامعد بر حالد کوردیکمز کاشانی ، روحندکی آتشله آریتن برانسندر . اوندکی طاشیقینقلر ، جوشقونقلر هب بو درونی یانغینک تظاهر لریدر . اشیا وحادنه لرك کورونوشلرندن زیاده اولوشلری آرادرلر . بو حدسی تحری اکثریا بيلمه رك واقع اولور . اونلر ایچون هر شیدیه وهر برده دام الصلصتی دودیقلمی وارلنك بر تحلیلی همه حال موجوددر . بوبوك فرانسز هیكلتراشی (اوکوست رودهن) کنچ صنعتکارله وردیکی نصیحترلده شوبله دیسور :

— صنعتکار ایچون هرشی کوزملدر . زبرا هر شیدیه وهر وارلقده صنعتکارك نافذ نظری مختلف شکللر آلتنده تجلی ایدن حقیقی واونك اوصافی کشف ایده بیلر . بو حقیقت بالذات کوزمللکدر . اونی دیندارانه بر صورتده تدقیق ایدیکمز . کوزملی بولمده کییکمه جکسکمز ؛ چونکه « حقیقت » تضادف ایده جکسکمز . بوبله سوبله دلفصکره صنعتکارك یازاته وکوره قابلیتیه تماس ایدرک دیورک :

— اك بوبوك صنعتکارلر هر كسك کوردیکی شیلری ، باشقه ركوزله کوزم بیلنلر در . اكر بوبادعاكار کوروشلری ، باشقه سنك كوزمللکله یایمق ایستره كز ، اوگگزلی کورمزدوشه رسکمز .

[*] « کوزمل صنعتلرک طبعیتله اولان مناسبتلرینه دائر نظرلر - Discours sur le rapport des beaux arts avec la nature »
[**] « شعرک مقدادی » « Les destinées de la poésie »

افقلمی کوریسور و قولاغی اك انچه فرقلری ايله اك انچه سسلری ایشیده بیلور . فقط اونلره معنا ویره میور ، اونلری مشخص اولان حاللرندن تجرید ایدمه یور ، اونلری عمومی مفهولره ارجاع قابلیتدن محروم بولیسور .

بو قصورلری بوق فرض ایدم ؛ قوتلی بر عا که ، پارلاق بر ذکا اوندکی حواسه اشرك آتسین . فقط یارانچی ملکه لری ضعیف ، حدس قابلیتی انكشاف ایتمهش ایسه او فرد كرك فیکری ، كرك عادی حیانه آتچق ناقل وضعیتده قالاچقدر . بر علمك منتسبی ایسه بالکمز کوردکلری آکلاهیجق و آکلا دقلمی یابایله جك ؛ علی العاده بر فرد ایسه ساده جه یاشامق ایچون لازمکن واسطلری نذارك ایده بيلمه جك ... فقط اوقدر ! .. بشرك افق و سطی سوبه سی آشفق ایچون بونلر هیچ بر زمان کفایت ایتیه چکدر . بسلکی محدود بر دائره ایچرینسده محصور بولسانلرك مقدری آتچق بو اورنا صنعتك محشری آندیران قالا با یلغه قاریشقه قدر . اونلر ایچون وارلق ؛ اشیا وحادنه لرك آتچق کندیلمی علاقه دار ایدن طرفلری در . اونلر ایچون « ایده آل » ، آبر مسافینی متعاقب آریشیله بيلمه جك بر تپه چکدر . قصیردرلر ؛ عقیمدرلر . نه یکی بر اثر تولیدنه مقتدر ، نه ده بشره یکی بر افق اچمه قادردرلر . اکه مهم وظیفه لری ؛ بشری ابداعلری محافظه ، بو قیمتلی امانتلری کندیلمدن صوكره کله چکله تسلیمدر . کندمزنی دو آیانسده کوریمه لم ؛ بوکون دنیاده یاشایان بر بچق بیلار انسانلردن بوزده طقسانمز بوا کثیرت قاهره نك اعضاضی آراسنده بولونما بورمی ز ؟

صنعتکارلر بوا کثیرت قاریشسده بك کوچوك بر اقلیتی تشکیل ایدرلر . فقط کیتده کی بو نسبت ، کیفیته عکسبيله تظاهر ایدر . متوسط انسانلرده طبیعی حالی محافظه ده دوام ایدن روحی ملکلر ، صنعتکارلرده فوق العاده بر قوت و عظمت کسب ایدر . کوروش و دویوش اعتبارله بر (بالزاق) ك ، بر (لونی) نك کوزنی هانکیمزده بولایلر ز ؛ ایشیدیش وحس ایدیش نقطه نظرندن هانکیمزده (برنپوف) ك ، بر (موزار) ك قولاغی واردر ؛ حدس ملکه سی هر انسده شوبله بوله موجود اولدانی حالد (حضرت محمد) ك دودیدنی بوبوك الهاملری ، (علی) نك ایچنده بولودنی علمسز محیطده کورتدیکی عرفانی اطرافلرندکی انسانلر آراسنده کیملر دویایلدی ... ؟

کور بیلورک بشری قابیلتر بر صنف انسانلرده وقتندن اول وهر کسدن چوق انكشاف ایتش بولیسور . ایشته صنعتکارلر

بر خاتمک خاطر دقتنند :

آنالی حساری

۱

ذاتاً قور قومشلدی . چوجق باقق دمنلجہ بکا عجائب
بر مخلوقک حیاتی اداره ایدہ بیلیمک قورقوسی کیردی . اوغلم
دنیاہ کزدن ایکی اوچ آی اول قلبی تیرمئن شقت وسونج
حساری ایچندہ آتلاہ جفم مادی آیینک ذرہ قدر قانعوسنی
چکمیورد . فقط باقق ، بووتمک ! ... صیدہ ایتیمک ...
آمان یاری ! اوچار بیق باجائی ، قوجہ قفلی ، حزین باقیشلی
انسانک کوزلردن ، محالسن کوزلرلہ صانکہ مرحمت ، انصاف
دیلمن کوچوجک یاورلر ! او ، کیجہ کوندوز چانلایہرق
باغیران ، اسبابوزلر ایچندہ تیرمین ، صارصیلان بہوش
یاوروجقلر ...

بن کندیمی نفاقدار نسلی ایتیمہ چالیشمہ ہپ اونلری
دوشونیورد . کیجہ رویامہ کیریوردی ، اونلردن برینہ آسنہ
اولق ! ... بعضاً ٹولہ سیندہ وارسین بویلہ اولسون ، دیورد .
فقط نہ عذاب یاری ! عقلمہ کدبک کندیمی دیدیکلہ جک قادار
حدتانیورد . نعدن بویلہ نعدن بن دہ اونلرکی بووتمک محکوم ،
نعدن ناصیل باقہ جفمی بیلیمورد ، نعدن اوکرہ تمہ دیلر ، نعدن
اوکرہ تہ جک واسطہ لر یوق یاری ! ظن ایدیورد ، ہرچوجق
بویلہ اولاجق . آئی جوجق ، صحنلی جوجق آلہک بک بیرہک
کیمسہ لرہ برلطفیدر .

صنعتکار ایچونک کہ مهم نقطہ دویق ، امید ایتیمک ، تیرمہک
ویاشامقدر .

صنعتکار اولمازدن اول انسان اولمالی ! ...

بو وجہ سوزلردن صوکرہ سولہ جک باشقہ نہوارکہ ؟ .
فقط «موس» نک ، (شاعر) ی جکرلری آج قالان یاورلرستہ
غذا یابان ہلیقان قوشنہ تشبیہ ایتیمہ «بودلور» ک شو ایکی
سطرنی قارلرمہ خاطر لاتمقدن دہ یکیمہ جکم :
«کوزملی آراشدہ برقم بر دوللوردکہ صنعتکار مغلوب
اولمان اول قورقو ایلہ ودھشتلہ باغیر .»

ہمان علاوہ ایدییمک ہوقورقونج سس ، ارضعت ؛ وجدلہ
حایقربا یلنلردہ صنعتکارلردر .

حسن علی

چارہ یوقدی ، بکلہ جکدم . ہرکسدن برشیلر اوکرتمک
چالیشیورد . کتابلہ آنہ لردن اوکرندکارم بربرستک ضدی کی
ایدی ، نہایہم ، آللہمہ دایامتشم ؛ آمدن کلن دقتی ایدہ جکدمدہ
آللہ ناصل ایسترسہ اولیلہ یابہ جقدی .

اوغلم دوغان دوغان ، ایلک سسنی ایشیتدیکم زمان بیلسمہ کز
نہ اولدم ! بوحمی ہیچ تحلیل ایدہ میورد . بوسس صانکہ
سنہ لردنبری طانیدیلم برسیدی . اونی ایشیدیرکن بوتون دنیا
کیشلہ دی ، کیشلہ دی ، آیدیلاندی ، نور ایچندہ قالدی .
ایچمدہ کی بوتون زہرلر آقدی . بوتون دنیا دویغولرمدن
صیریلم . اونک سسبلہ ملنکر عالمہ قاریشدم ظن ایتیم . باشم
سرخوش کی اولمشیدی . او ، سیادن ایتشدی ؛ ہم قولارم
اوزرسہ دوشوبرمشدی . . . صانکہ جوقدنبیری غالب ایتدیکم
حیاتک برپارچہ سنی بولدم ظن ایدیورد . صانکہ طانی قفالیہ
بکا «بن ، سندن ایدم ؛ جندہ ایدم ، کلدیم ؛ آما بو دنیاہ
اضطراب واردمش . بنی قورو ، سندن باشقہ کیسمہ بوق ،
آللہ بنی سکا امانت ایدیور ، دیوردی . ایچمدن قیشقیران
برقولہ باقین کوزلریم آچدم . اونی جنتک نورلردن دنیامک
قیزغین آشلرسہ ، اضطرابلرسہ بن آلیشدہ جقم . بوتون
قبیلہ آللہمہ صیفیندم باغیردم : بنی براقیکز ، برشیم بوق ،
چوجقمہ باقیکز ؛ کیدیریکز ، آقصیریور ، اوشوئے یکز .

اوغلم دوغانجہ باقیندی . برچہ رملک بر تاخرجق اوکا
دنیایی کوسترمہ جکممش . بکا بونی ہیچ سزدہ رمدیلر . قیجہ
برطوقات ووردیلر . بن اونک ایلک سسنی اوزمان دویدم .
کوبکنی کسیدیلر ، کیدیریدیلر . طبعی بن بونلری کورمہ میورد .
ایچمدن ، ضبط ایدہ مدیکم . راشقایی ایلہ اونی قولارمک آرمہ سندہ
کورمک ایچون تیریورد . فقط غریب برمحجوبتہ کتیریکز
کورمہ دییمہ میورد . ہرطرفدن طبق بابایی ، آمان یاری
طبق بابایی ، کوچوک ... دیوردلری . اونک ہوقادار باباسنہ
بکیزہ دیکنی ایشیتدیکم زمان بیلیم ناصیل برحسہ دومانلاندم .
بوسر ونجی ، اثرنی نام یارانان صنعتکارلرہ نصیب اولان بر
غریو می ، یوقسہ آللہ برشکرانی ایدی بیلیم . بکا حیاتک
بوتون قوتی ورن برکولشک صانکہ کوچوجک برحزمہ سنی
آووچک ایچنہ یاقالامش کیدیم . بوبکیزہ یشلہ آلہک بکا بر
مکافات و مرحمتلہ کولن چہرہ سنی ، آرقہ می صیوالایان مبارک